

Amsterdamse coffeeshops en hun bezoekers ~ Openingstijden en aantal bezoekers

5. Openingstijden en aantal bezoekers

In de interviews met de 66 exploitanten/bedrijfsvoerders is ook informatie verzameld over openingstijden en over aantallen bezoekers. Daarnaast zijn in 59 van de betreffende 66 coffeeshops observaties en tellingen gedaan.

Openingstijden en piek- en daluren

De meeste coffeeshops gaan open tussen 09:00 en 11:00 uur 's ochtends. De sluitingstijd ligt meestal tussen 23:00 en 01:00 's avonds / 's nachts.

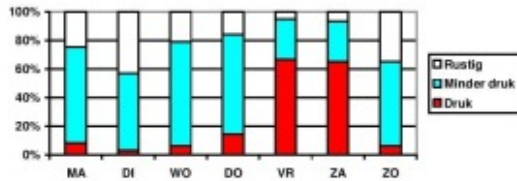
Tabel 5.1 Openingstijden

Van - tot ... uur	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
07:00 - 01:00	2	2	2	2	2	2	2
08:00 - 00:00	1	1	1	1	-	-	-
08:00 - 01:00	-	-	-	-	1	1	1
09:00 - 23:00	2	2	2	2	3	1	1
09:00 - 00:00	3	3	3	3	3	2	2
09:00 - 01:00	9	8	8	8	9	9	7
09:30 - 00:00	2	2	2	2	1	1	2
09:30 - 01:00	1	1	1	1	2	2	1
10:00 - 20:00	-	1	1	1	-	1	1
10:00 - 23:00	4	4	4	4	4	4	5
10:00 - 00:00	9	9	9	9	6	7	8
10:00 - 01:00	13	13	13	13	16	15	14
11:00 - 19:00	-	1	1	1	1	1	-
11:00 - 21:00	1	1	1	1	1	1	1
11:00 - 22:00	1	1	1	1	1	-	-
11:00 - 23:00	5	5	5	5	3	3	6
11:00 - 00:00	-	-	-	-	1	1	1
11:00 - 01:00	5	5	5	5	5	6	5
12:00 - 19:00	1	1	1	1	1	1	1
12:00 - 23:00	1	1	1	1	1	1	1
12:00 - 00:00	2	2	2	2	2	2	2
13:00 - 00:00	-	-	-	-	-	1	-
13:00 - 01:00	2	2	2	2	2	2	2
14:00 - 22:30	1	1	1	1	1	1	1
16:00 - 00:00	-	-	-	-	-	-	1
Totaal	65	66	66	66	66	66	66

Tabel 5.1 Openingstijden

Gemiddeld zijn de coffeeshops 14 uur per dag geopend, hetgeen neerkomt om rond de 100 uur per week. Over het algemeen is het volgens de exploitanten het rustigst op dinsdag en zondag, de drukste dagen zijn vrijdag en zaterdag. Aan het eind van de donderdagmiddag begint de piekperiode en die duurt tot zaterdagavond.

Figuur 5.1 Piek- en daluren coffeeshops

Figuur 5.2 Piek- en daluren coffeeshops

De dagelijkse drukte in een coffeeshop begint meestal rond 16:00 – 17:00. Studenten verlaten de studiebanken en de eerste klanten die van hun werk komen, druppelen snel binnen. De drukte duurt niet de hele avond. De spits is vaak tussen 16:00 – 20:00 en daarna wordt het weer iets rustiger (maar de avond is nog altijd drukker dan de middag). Ook zijn er coffeeshops, met name de buurtshops, waar het juist na 19:00 of 20:00 het drukst is. Hun (vaak vaste) klanten hebben dan thuis gegeten en komen 's avonds naar de coffeeshop om te blowen, een kopje koffie te drinken en bekenden te ontmoeten. In die zin vervult de coffeeshop ook zeker een sociale functie. Van grote invloed op de drukte is voetbal. Als een TV aanwezig is in de coffeeshop en er is een wedstrijd, is het altijd drukker dan normaal.

Opvallend is dat coffeeshops die vroeg open zijn (tussen 07:00 en 09:00 en ook een paar die om 09:00 uur open gaan) soms te maken hebben met ochtenddrukke. Deze komt dan van klanten die bijvoorbeeld net uit de nachtdienst komen en eerst langs de coffeeshop gaan voordat zij naar huis keren. Over het algemeen is het in dergelijke coffeeshops in de morgen tussen 10:00 en 12:00 uur het rustigst en is het weer drukker rond lunchtijd, tot ongeveer 14:00 uur.

Aantallen bezoekers volgens exploitanten

Van de 66 geïnterviewde exploitanten/bedrijfsvoerders wilden zes geen informatie geven over aantallen bezoekers. De overige 60 vinden het over het algemeen moeilijk om betrouwbare aantallen te geven. Het aantal bezoekers is vaak nogal variabel en hierbij spelen factoren mee als het weer, voetbal op tv (drukker of juist rustiger) en vakantieperiodes (idem). Sommige exploitanten konden met behulp van de kassa (die elke transactie bijhoudt) een redelijk nauwkeurige schatting geven van het aantal bezoekers. Anderen maakten een schatting 'uit het hoofd'. De schattingen van het aantal bezoekers doordeweeks (maandag tot en met donderdag) variëren van 60 tot en met ruim 3200 en in het weekend (vrijdag

tot en met zondag) van 75 tot en met 3000. Gemiddeld is het aantal bezoekers doordeweeks 420 en in het weekend 447, waarmee het gemiddelde per week neerkomt op 867 bezoekers. De medianen zijn: 400 doordeweeks, 340 in het weekend en 740 per week. *Voor de hele week komt dit neer op gemiddeld bijna 9 bezoekers per uur (mediaan 7.4).*

Gemiddelde en mediaan

Soms wordt naast het gemiddelde de *mediaan* aangegeven. Dat is de score waar de helft boven en de andere helft onder zit. De mediaan geeft soms een realistischer beeld van de 'doorsnee' omdat het gemiddelde vertekend kan worden door extreme antwoorden (uitschieters), bijvoorbeeld een coffeeshop met veel meer klanten dan de rest.

Het aandeel zitters en halers, Amsterdammers en niet-Amsterdammers, en toeristen en niet-toeristen varieert sterk tussen de coffeeshops. Afgaande op de informatie van de exploitanten is de verdeling per coffeeshop als volgt:

- * Gemiddeld 33% zitters (mediaan 30%) en 67% halers (mediaan 70%).
- * Gemiddeld 66% Amsterdammers (mediaan 80%) en 34% niet-Amsterdammers (mediaan 20%)
- * Gemiddeld 24% toeristen (mediaan 10%) en 76% niet-toeristen (mediaan 90%).

De meerderheid van de bezoekers van de onderzochte coffeeshops woont volgens de exploitanten ook in Amsterdam. Hun niet-Amsterdamse klanten komen voornamelijk uit naburige gemeenten. Zo hebben coffeeshops in Noord klanten uit Purmerend of Zaandam, die in Oost uit Almere en die in West uit Badhoevedorp. Het schatten van het percentage toeristen vonden de exploitanten moeilijk, want dit hangt sterk af van het weer en vakantieperiodes. "Het kan dat je twee maanden geen enkele toerist in de shop ziet en vervolgens een stroom van toeristen bedient." De exploitanten hebben daarom een gemiddeld percentage toeristen geschat.

Tellingen

In de 59 coffeeshops waar observaties zijn gedaan, werden 4313 bezoekers geteld. De tellingen hebben steeds op twee tijdstippen en dagen plaatsgevonden, waarbij het opvallend is dat het voor het overgrote deel van de coffeeshops niet zoveel uitmaakt of de tellingen plaatsvonden op donderdag, vrijdag of zaterdag, en ook niet of dat gedurende twee uur tussen 15:00 - 18:00 uur of tussen 18:00 - 21:00 uur was. Weliswaar lijkt het volgens tabel 5.2 dat op vrijdag tussen 15 - 18

uur de meeste aanloop is in de coffeeshops, maar dit is toch niet het geval. Op vrijdag werden namelijk meer tellingen gedaan (52) dan op donderdag (35) en zaterdag (29). In bijna alle coffeeshops werden beide keren ongeveer evenveel bezoekers geteld.

Tabel 5.2 Dagdelen

	Eerste telling		Tweede telling *		Totaal	
	n	%	n	%	n	%
Donderdag 15-18	549	25.3	116	5.4	665	15.4
Donderdag 18-21	595	27.5	33	1.5	628	14.6
Vrijdag 15-18	414	19.1	643	30.0	1057	24.5
Vrijdag 18-21	307	14.2	534	24.9	841	19.5
Zaterdag 15-18	194	9.0	367	17.1	561	13.0
Zaterdag 18-21	108	5.0	453	21.1	561	13.0
Totaal	2167	100	2146	100	4313	100

* Twee coffeeshops weigerden medewerking aan de tweede telling

Tabel 5.3 Dagdelen

In totaal waren er gemiddeld 73 bezoekers (mediaan = 67) per coffeeshop gedurende vier uur. *Dit komt neer op gemiddeld 18.3 bezoekers per uur (mediaan 16.8).* [x]

Wanneer we de resultaten van de tellingen combineren met de schattingen van de exploitanten dan komen we op de volgende aantallen bezoekers:

* Per week komen tussen 15:00 en 21:00 uur op donderdag, vrijdag en zaterdag samen gemiddeld 329 van de gemiddeld geschatte 867 bezoekers, oftewel 38%.

* Uitgaand van de medianen is dit 41%.

* Tijdens de rest van de week zijn er gemiddeld 6 - 7 bezoekers per uur (median 5 - 6).

Uitgaand van de tellingen kunnen we de coffeeshops qua drukte in vijf categorieën verdelen. In een op de drie is het rustig of heel rustig en in bijna de helft is het druk of heel druk. Hierbij past de kanttekening dat de coffeeshops met (heel) weinig bezoekers buiten beschouwing zijn gelaten, waar er in werkelijkheid mogelijk meer rustige en minder (heel) drukke coffeeshops zijn.

Tabel 5.4 Geslacht getelde bezoekers

	Eerste telling		Tweede telling		Totaal	
	n	%	n	%	n	%
Man	1815	83.8	1743	81.2	3558	82.5
Vrouw	352	16.2	403	18.8	755	17.5
Totaal	2167	100	2146	100	4313	100

Tabel 5.4 Geslacht getelde bezoekers

Bezoekersprofiel

Tijdens de tellingen zijn ook enkele basale kenmerken van bezoekers genoteerd. De gemiddelde leeftijd is 32.6 jaar. Bijna een op de zes is vrouw.

Twee op de drie bezoekers komen om te halen, evenveel als in de gemiddelde schatting van de exploitanten. Blijkens de tellingen zijn er aardig wat coffeeshops waar bijna uitsluitend mensen cannabis komen halen, maar bijna geen shops waar vrijwel alleen maar zitters komen. De coffeeshops waar zitters de overhand hebben, hebben meestal wat minder aanloop dan overige coffeeshops. De verdeling halers - zitters verschilt niet tussen de geobserveerde dagen of tijdstippen.

Tabel 5.5 Halers / zitters

	Eerste telling		Tweede telling		Totaal	
	n	%	n	%	n	%
Halers	1431	66.0	1460	68.2	2891	67.1
Zitters	736	34.0	681	31.8	1417	32.9
Totaal	2167	100	2141	100	4308	100

Tabel 5.5 Halers / zitters

Minder dan een op de vijf getelde bezoekers is toerist. Dat is wat minder dan de gemiddelde schatting van de exploitanten (24%), maar dit kan verklaard worden door het feit dat coffeeshops met vrijwel uitsluitend toeristen niet zijn meegenomen in de tellingen. Op zaterdagavond zijn relatief minder bezoeker toerist dan tijdens de andere dagdelen dat geteld werd. Wel is er een grote variatie in het aandeel toeristen per coffeeshop. In sommige coffeeshops zijn tijdens de tellingen helemaal geen toeristen geconstateerd, in andere juist veel.

Tabel 5.6 Toerist / niet-toerist

	Eerste telling		Tweede telling		Totaal	
	n	%	n	%	n	%
Toerist	360	16.8	439	20.5	799	18.6
Niet-toerist	1785	83.2	1706	79.5	3491	81.4
Totaal	2145	100	2145	100	4290	100

Tabel 5.6 Toerist/Niet-toerist

Conclusie

Interviews met 66 exploitanten/bedrijfsvoerders en observaties in 59 coffeeshops leveren het volgende beeld op. Gemiddeld zijn de coffeeshops ongeveer 14 uur per dag en rond de 100 uur per week geopend. Het drukst is het meestal in de namiddag en vooravond. Aan het eind van de donderdagmiddag begint de piekperiode en die duurt tot zaterdagavond. Gemiddeld schatten de exploitanten

het aantal bezoekers op 867 per week, maar dit verschilt sterk tussen de coffeeshops. Omgerekend komt dit neer op (afgerond) gemiddeld 9 bezoekers per uur. Tellingen tussen 15:00 en 21:00 uur op donderdag, vrijdag en zaterdag leveren gemiddeld 18 bezoekers per uur op. Tijdens de rest van de week zijn er dus gemiddeld 6 - 7 bezoekers per uur.

Afgaand op de tellingen zijn de bezoekers gemiddeld 32.6 jaar. Bijna een op de zes is vrouw. Er zijn twee keer zoveel halers als zitters. Tussen een op de vijf en een kwart is toerist, maar stads-breed is het aandeel waarschijnlijk groter, want typische 'toeristenshops' zijn ondervertegenwoordigd in het onderzoek.

NOOT

x. Geëxtrapoleerd naar de gehele periode van 15:00-21:00 uur en drie dagen (= 18 uur per) levert dit een gemiddeld aantal bezoekers op van 329 (mediaan = 302).

LITERATUUR

Benschop, A., Buijs, L., Engelfriet, L., Floor, G., Mourik, D. van, Nijs, S. de, Visser, B. & Korf, D.J. (2009). *Coffeeshops in het hart van de stad. Bewoners en toeristen over postcodegebied 1012 in Amsterdam*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.

Bieleman, B. & R. Nijkamp (2010). *Coffeeshops in Nederland 2009*. Groningen: Intraval/Rijksuniversiteit Groningen.

Broekhuizen, J., Boers, J., Ruiter, S. & Slot, J. (2011). *Angst voor coffeeshop in de buurt gegrond? Onderzoek naar de ervaren overlast van coffeeshops én vergelijkbare voorzieningen in 8 Amsterdamse buurten*. Amsterdam: Dienst Onderzoek en Statistiek, gemeente Amsterdam.

Korf, D.J. & Liebrechts, N. (2010). *Coffeeshops, bezoekersstromen, motieven voor bezoek en spreiding in Amsterdam*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.

Laar, van, M. & Van Ooijen-Houben, M. (red.) (2009). *Evaluatie van het Nederlandse drugsbeleid*. Utrecht: Trimbos-instituut en Den Haag: WODC.

Nabben, T., Benschop, A. & Korf, D. J. (2010). *Antenne 2009; Trends in alcohol, tabak en drugs bij jonge Amsterdammers*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.